

«Veien tilbake til et aktivt liv» Rehabilitering av seneffekter etter kreftsykdom

ved Kjersti Widding
legespesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering
Sørlandets rehabiliteringssenter

- **Kreftrehabilitering**
  - Tidlig rehabilitering (individuell tilpasset)
  - Senfase rehabilitering (gruppe)
- Ortopedisk og ortogeriatrisk rehabilitering
- Langvarig smerter
- Langvarig utmattelse (fatigue)
  - Kronisk utmattelsessyndrom (CFS/ME)
  - Utmattelse av annen årsak
- Arbeidsrettet rehabilitering
  - «Raskere tilbake» avtale

Rehabilitering for kreftpasienter

- En prosess som starter ved diagnose-tidspunktet.
- Formålet er å bistå kreftpasienter til å oppnå maksimal fysisk, psykisk, sosial og arbeidsrettet funksjon, med de begrensninger kreftsykdommen og medisinsk behandling kan ha medført.
- Gjennomføres i samarbeid mellom pasienter og enkeltstående fagpersoner eller i samarbeid med en fler- eller tverrfaglig sammensatte faggrupper.

Rehabilitering for kreftpasienter

- Forebygging:
  - formålet å redusere/hindre at kort- eller langvarige funksjonsendringer oppstår.
- Gjenoppbygging av ferdigheter:
  - Målsetning å bidra til raskere opptrening- eller gjenoppbygging av funksjonsevnen.
- Støttende tiltak:
  - Ved fortsatt sykdom, langvarig eller varig redusert funksjonsevne
  - Formål å hjelp til å akseptere og leve med den endrede livssituasjonen.
  - Fokus er på muligheter fremfor på begrensninger.

Noen godt dokumenterte seneffekter

Ref. Loge, Nasjonal kompetansetjeneste for seneffekter etter kreftsykdom, nasjonal konferanse om kreftrehabilitering i Kr.sand 2013

- Økt dødelighet
- Ny kreftsykdom
- Hjerte- /karsykdom
- Hormonforstyrrelser
- Nedsatt fertilitet
- Muskel- og skjelettplager
- Lungesykdom
- Redusert tannhelse
- Osteoporose
- Kronisk trøtthet/fatigue
- Nevropati
- Stråleskadet tarm
- Lymfødem
- Redusert seksualfunksjon
- Sosiale forhold - arbeidsliv
- Nevrokognitive vansker
- Angst og (depresjon)

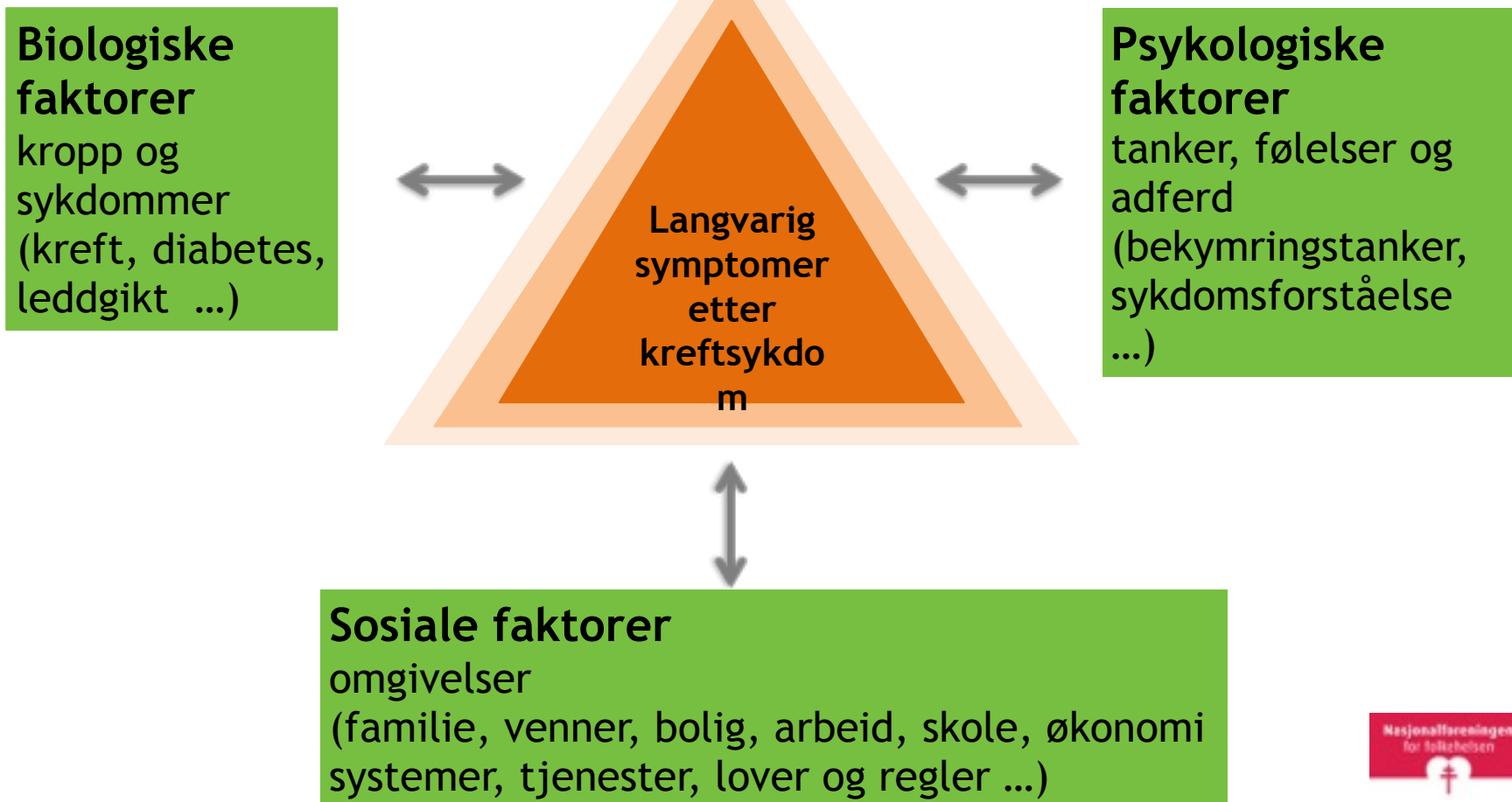

Fellesnevner for seneffekter

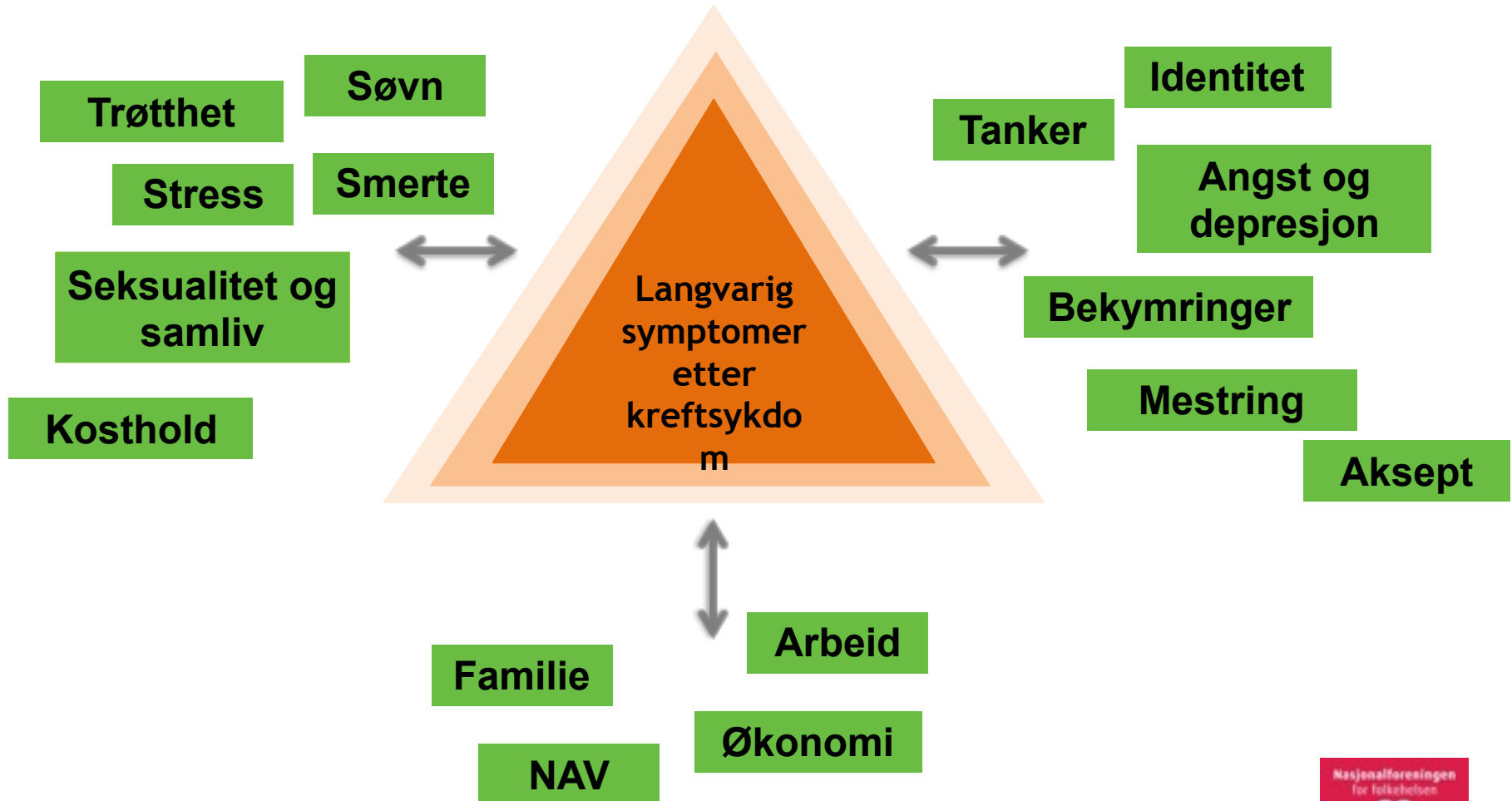

- Vedvarer tross optimal medisinsk behandling
- Langvarig
- Fører ofte med seg tilleggs symptomer
- Kan føre til betydelig endret funksjon

Biopsykososial forståelsesmodell

Biopsykososial forståelsesmodell

Henvisning

Kartlegging

Intervensjon

Veien videre

- Ønske om endring
- Henvisning
  - Fastlege, sykehus

Henvisning

Kartlegging

Intervensjon

Veien videre

- Kartlegging og undersøkelse
  - Anamnese
    - Sykehistorie og aktuell problemstilling
    - Familie, sosialt, arbeid, interesser
  - Funksjon
  - Kartlegging av motivasjon for endring
  - Målsetning

Henvisning

Kartlegging

Intervensjon

Veien videre

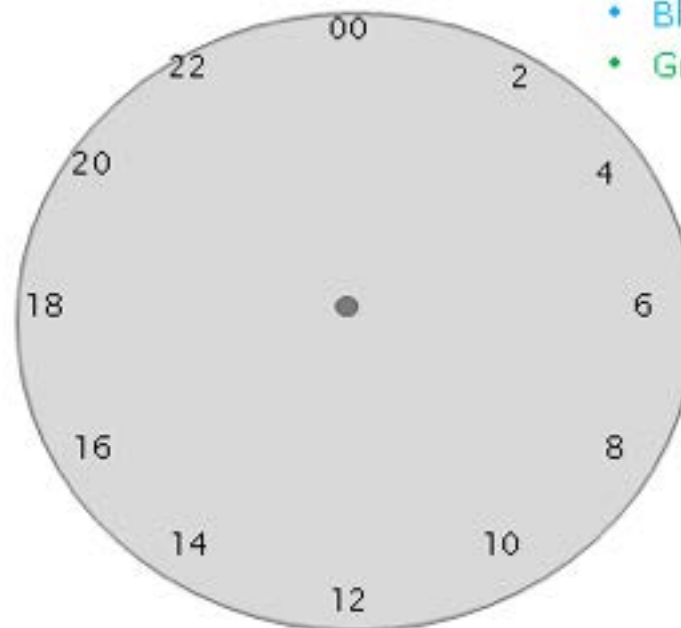
Balanse aktivitet og hvile

- **Aktivitetsklokke**

- Energiregnskapet
- Struktur
- Søvn
- Kosthold (regelmessighet)

Fargelegg inndeling

- **Gul:** Gir energi
- **Blå:** Tar energi
- **Grønn:** Nøytral

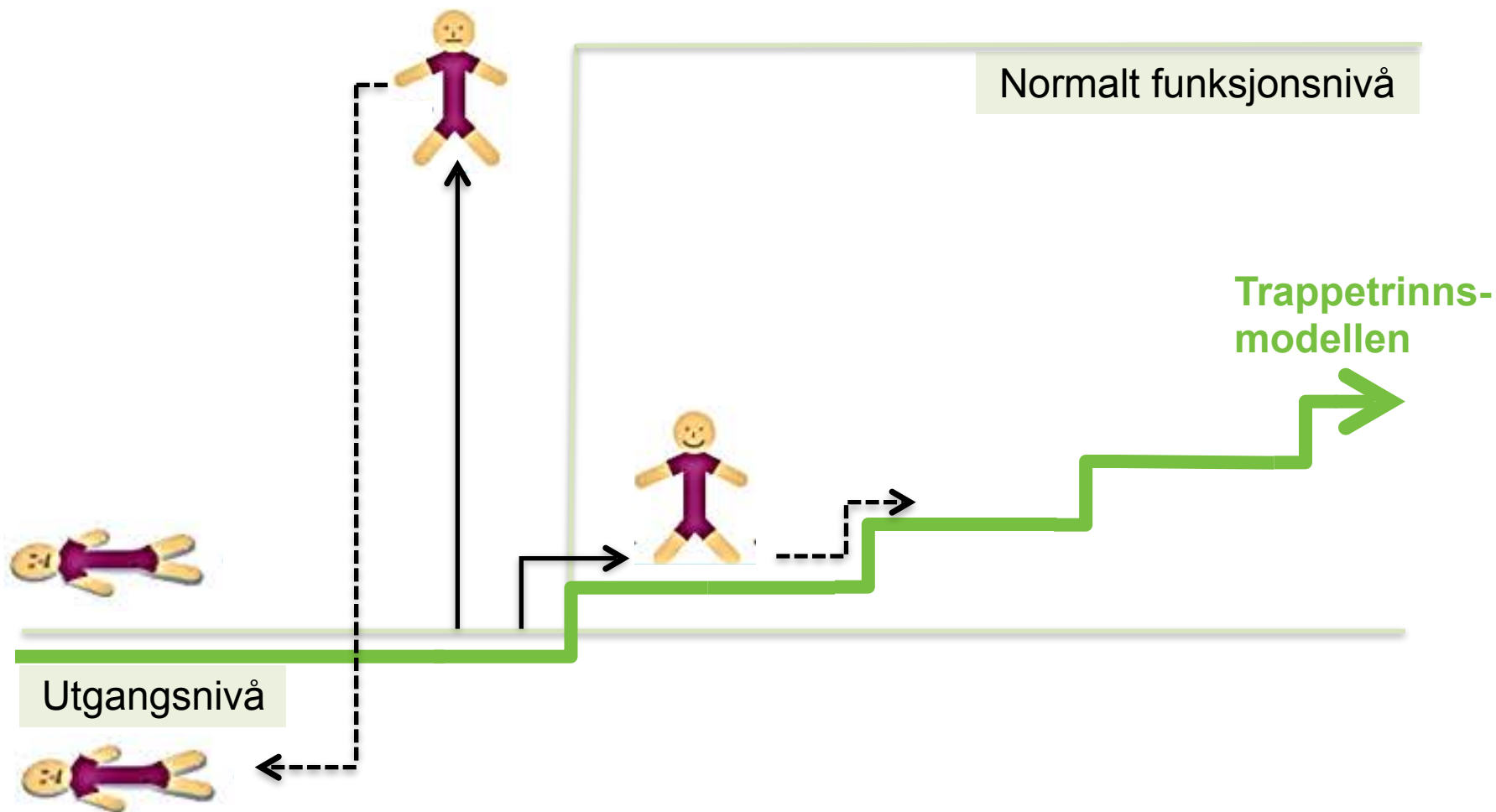

Henvisning

Kartlegging

Intervensjon

Veien videre

Henvisning

Kartlegging

Intervensjon

Veien videre

Bevisstgjøring

«*Det du er bevisst kan du gjøre noe aktivt med*»

- Mål for rehabiliteringen
  - *Hvor er du?*
  - *Hvor vil du?*
  - *Hva skal til for å komme nærmere målet dit?*
- Egne verdier, ressurser, utfordringer
- Hovedmål og delmål

Henvisning

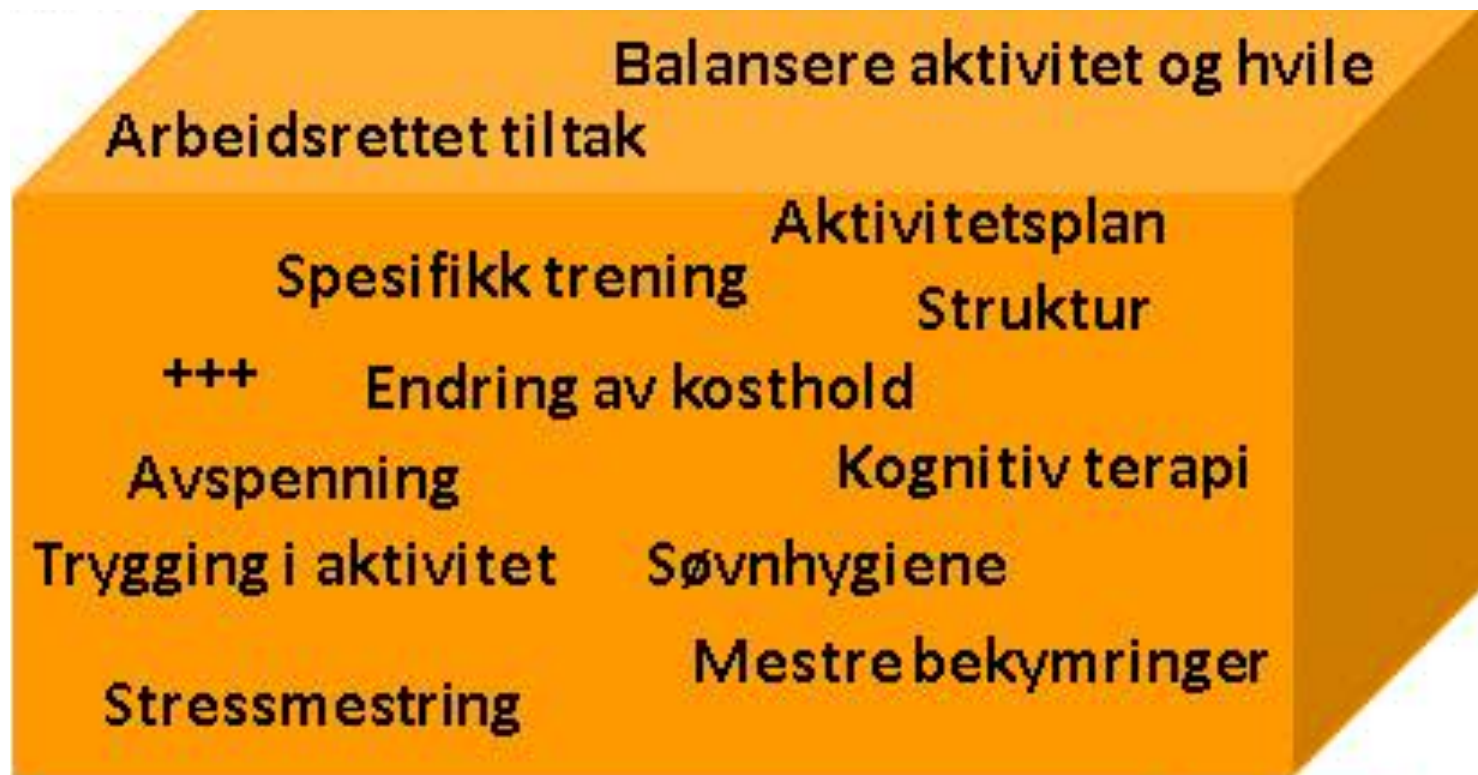
Kartlegging

Intervensjon

Veien videre

- **Tiltak og verktøy**

Grupper

10 personer i hver gruppe
3 uker + 1 oppfølgings-
uke

Tverrfaglig team

lege
(Kreft)sykepleier
fysioterapeut
ergoterapeut
sosionom,
(psykiatrisk sykepleier,
attføringskonsulent,
ernæringsrådgiver
mm)

Innhold

- kartlegging
- undersøkelser
- trening
- temasamlinger
- aktiviteter (målrettet)
- avspenning
- veiledning

Kompetanse

veiledning (KBT, MI), kreft,
søvn, ernæring, arbeid,
stressmestring ...

Takk for oppmerksomheten!

Foredrag:
Kreftrehabilitering i
naturen